

KAZACHSTÁN

Základní údaje

Kazachstán je mladá, rychle se rozvíjející republika, která vznikla v roce 1991 po rozpadu Sovětského svazu. S rozlohou přesahující 2,7 mil km² je Kazachstán devátou největší zemí světa a zároveň největším vnitrozemským státem.

Kazachstán je republikou, s mocí svěřenou do rukou prezidenta. V dubnu 2015 zvítězil v mimořádných prezidentských volbách Nursultan Nazarbajev, který vládne od roku 1990. Znovuzvoleným premiérem se v roce 2014 stal Karim Massinov (již od roku 2007), který se stranou Kazaši pro vlast získal přes 80 % hlasů.

Struktura zahraničního obchodu

Do země se dováží převážně stroje a dopravní prostředky. Vyváží se hlavně minerální paliva (především ropa) a maziva. Hlavními exportními trhy jsou Itálie (20,5 %), Čína (12,5 %) a Nizozemsko (11,2 %). Naopak nejvíce dovozuje do Kazachstánu směruje z Ruska (33,3 %), Číny (17,9 %) a Německa (5,6 %).

Makroekonomický výhled

V posledních dvou dekadách HDP Kazachstánu rostlo vysokým tempem – v době před světovou krizí růst HDP běžně dosahoval 10 %. S nárámem hospodářské krize výrazně zpomalil, nicméně do roku 2012 se stále pohybovalo na úrovni 5 – 6 %. Nicméně v současné době Kazachstán pravděpodobně čeká další ochlazení.

Problémy v jeho případě nepřichází zevnitř, ale zvenčí – především se snížila cena ropy a prozatím to nevypadá, že by se měla vrátit na růstovou trajektorii. Druhým problémem je zpomalení Ruska. Kazachstánu do karet nehrají ani problémy v Číně – dalšího obřího souseda a klíčového obchodního partnera. Díky tomu už v roce 2014 růst HDP v Kazachstánu zpomalil na 4,3 % HDP a Mezinárodní měnový fond v roce 2015 čeká zpomalení na 2 %.

Těžko se hledá jednorázová příčina takového poklesu – klesá domácí spotřeba, oslabuje měna i obchodní bilance, klesá objem přímých zahraničních investic.

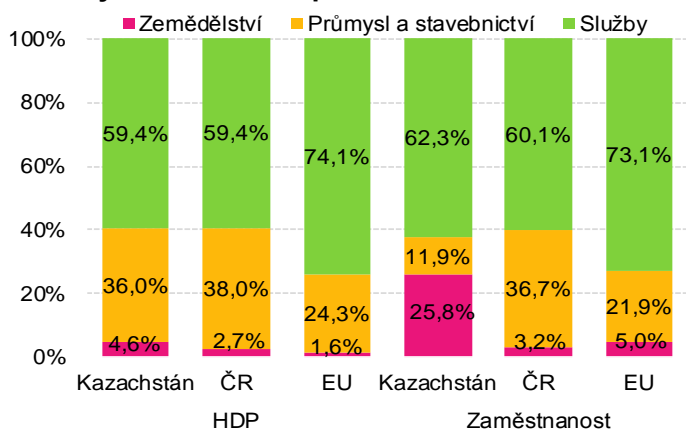
Dlouhodobě přebytkový rozpočet čeká s klesající cenou ropy zatěžkávací zkouška, podle MMF by se v roce 2015 mohl přehoupnout do deficitu ve výši 3,3 %. Do roku 2016 by mělo celkové zadlužení země zůstat okolo 20 % vůči HDP.

Trh práce

Míra nezaměstnanosti se v Kazachstánu dlouhodobě drží pod 6 %, což je z pohledu unijních států na velmi nízké úrovni, neboť míra nezaměstnanosti v EU je zhruba o 4 procentní body vyšší. Minimální mzda na celostátní úrovni se pravidelně každý rok zvyšuje. V roce 2015 byla stanovena na 21 364 tenge, to představuje cca 100 €. Výše průměrných mezd podle odvětví je v Kazachstánu velmi rozdílná. Nejvyšší mzdy, dosahující dvojnásobku průměru celého hospodářství, jsou v odvětví Těžba a dobývání (1 049 eur), které se taky blíží ekvivalentu mezd v daném odvětví v ČR (dosahují 92 %).

Oficiální název	Republika Kazachstán
Počet obyvatel	18 157 122 (odhad 2015)
Rozloha	2 724 900 km ²
Měna	Tenge (KZT)
Etnické složení	Kazaši 63 %, Rusové 24 %, ostatní 13%

Sektory národního hospodářství

Zdroj: World Bank; HDP za rok 2014, zaměstnanost za rok 2012

Základní ukazatele	2013	2014	2015 ^e	2016 ^e
Růst HDP (%)	6,0	4,3	2,0	3,2
Míra nezaměstnanosti (%)	5,3	5,2	-	-
Inflace (%)	5,8	6,7	5,2	5,5
Bilance veřejných rozpočtů (% HDP)	5,0	1,7	-3,3	-1,6
Veřejný dluh (% HDP)	12,9	14,5	18,1	20,5

Zdroj: MMF; ^e odhad

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti (červenec 2015)	4,9 %	
Minimální měsíční mzda	100 €	
Průměrná měsíční hrubá mzda	507 €	
Ø hrubá měsíční mzda v 2014	Kazachstán	ČR
Zpracovatelský průmysl	535 €	930 €
Velkoobchod a maloobchod	483 €	866 €
Doprava a skladování	673 €	872 €
Těžba a dobývání	1 049 €	1 141 €
Informační a komunikační činnosti	729 €	1 720 €

Základy pracovního práva

Pracovní smlouva v Kazachstánu může být uzavřena na dobu určitou (která není kratší než rok – s výjimkou, že byla uzavřena na dobu nezbytnou pro splnění daného úkolu; po dobu náhrady za jiného zaměstnance; po dobu nezbytnou pro splnění sezónní práce) a na dobu neurčitou. Opětovné prodloužení pracovní smlouvy je možné.

Pracovní smlouva musí obsahovat údaje o smluvních stranách (zaměstnanec, zaměstnavatel), název pozice a její stručnou specifikaci, místo výkonu práce, dobu trvání pracovní smlouvy, počáteční datum zaměstnání, pracovní dobu a dobu vyhrazenou pro odpočinek, délku dovolené, výši platu a popis pracovních podmínek, postup pro změnu nebo ukončení pracovní smlouvy, pojistné podmínky, odpovědnost stran, datum uzavření a číslo smlouvy.

Ve většině odvětví existuje 5denní pracovní týden (40 hodin týdně), dovolená činí minimálně 24 kalendářních dní ročně.

Základy obchodního práva

Společnost s ručením omezeným lze založit jedním či více společníky. Zakládající protokol společnosti včetně společenské smlouvy musí podepsat všichni společníci a musí být ověřen notářem. Základní kapitál je stanoven ve výši 198 200 KZT. Akciová společnost je vzhledem k vysokým nárokům na kapitál vhodná zejména pro větší podniky. Akciovou společnost může založit jedna nebo více osob. Základní kapitál musí činit minimálně 99 100 000 KZT, to představuje 50 000 násobek měsíčního indexu kalkulace. Proces založení společnosti s ručením omezením v Kazachstánu trvá 10 dní, skládá se z šesti procedur.

Právní forma	Minimální kapitál
Společnost s ručením omezením – Limited Liability Company	100* MCI ¹⁾ 198 000 KZT (cca 20 000)
Akciová společnost – Joint-Stock Company	50 000* MCI ¹⁾ 99,1 mil. KZT (cca 10 mil. CZK)

Pozn.:¹⁾ měsíční index kalk. byl za leden 2015 roven 1 982 KZT

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

Poplatníky daně z příjmu právnických osob jsou právnické osoby. Současná sazba daně z příjmu právnických osob činí 20 %.

Dividendy vyplacené kazašskou společností zahraniční společnosti (nerezidentovi) jsou obecně zdaněny srážkovou daní ve výši 15 %, pro země vedené jako daňové ráje je zvýšená sazba na 20 %.

Daň/odvod	sazba v %
Korporátní daň	20 %
Daň z dividend nerezidentům	15 % / 20 %
Daň z příjmu jednotlivců	10 %
DPH (základní / snížená sazba)	12 % / 0 %
Penzijní pojištění - zaměstnavatel	5 %
Sociální daň s příspěvků - zaměstnavatel	16 %

Daňovými poplatníky daně z příjmu fyzických osob jsou fyzické osoby. Rezidenti i nerezidenti mají jednotnou sazbu daně z příjmů právnických osob, a to 10 %. Základní sazba daně z přidané hodnoty je stanovena ve výši 12 %. Vedle této základní sazby je zde i nulová sazba, která je využívána při vývozu některého zboží, mezinárodním transportu, prodeji olejů a maziv při tankování letadla provádějícího mezinárodní lety, prodeji zboží na území zvláštní ekonomické zóny. Hranice ročního obrátu pro povinnou registraci plátce daně je 30 000 násobek MCI, v lednu 2015 tedy 59,46 mil. tenge ročně.

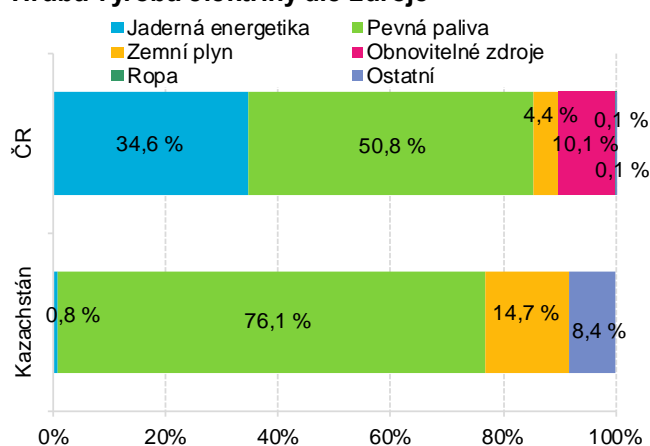
Energetika

Mezi zdroji pro výrobu elektrické energie v Kazachstánu dominují pevná paliva. Přes tři čtvrtiny veškeré vyrobené energie je tvořeno z pevných paliv a to hlavně z uhlí. Zatímco v Česku je zemní plyn spíše marginálním zdrojem elektrické energie a jeho podíl nepřesahuje 5 %, v Kazachstánu se ze zemního plynu vyrábí 14,7 % elektrické energie. Hlavní podíl na ostatních zdrojích kazašské energie mají hydroelektrické elektrárny, které přispívají 8,4 % do celkového mixu.

Investiční pobídky a dotace

Od 1. ledna 2015 začala v Kazachstánu platit novela zákona o investicích, která zahraničním investorům přináší novou, širokou škálu investičních pobídek. Státní podpora může být čerpána prostřednictvím osvobozením od cla, poskytnutím státního majetku, daňové pobídky, investiční dotace a asistence. Dále bylo v Kazachstánu zřízeno 10 ekonomických zón, ve kterých mohou investoři získat další zvýhodnění.

Hrubá výroba elektřiny dle zdroje

Zdroj: Evropská komise, World Bank data za rok 2012